

MONIKA STANKIEWICZ-KOPEĆ

POMIĘDZY KLASYCZNOŚCIĄ A ROMANTYCZNOŚCIĄ

MŁODZI AUTORZY WILNA,
KRZEMIĘŃCA I LWOWA WOBEC
PRZEMIAN W LITERATURZE POLSKIEJ
LAT 1817-1828

STUDIA
DZIEWIĘTNASTOWIECZNE
ROK ROMANTYZMU 2022

**POMIĘDZY KLASYCZNOŚCIĄ
A ROMANTYCZNOŚCIĄ**

D
STUDIA
DZIEWIĘTNASTOWIECZNE
ROK ROMANTYZMU 2022

ROK ROMANTYZMU
2022

TOM X

MONIKA STANKIEWICZ-KOPEĆ

POMIĘDZY KLASYCZNOŚCIĄ A ROMANTYCZNOŚCIĄ

MŁODZI AUTORZY WILNA,
KRZEMIENICA I LWOWA WOBEC PRZEMIAN
W LITERATURZE POLSKIEJ
LAT 1817–1828

INSTYTUT
LITERATURY

KRAKÓW

© Copyright by Monika Stankiewicz-Kopec, 2021

 <https://orcid.org/0000-0003-1650-3887>

 monika.kopec@ignatianum.edu.pl

Redaktor naukowy serii: prof. dr hab. Bogusław Dopart

Opracowanie redakcyjne: Magdalena Pawłowicz

Okładkę projektował Lesław Sławiński

Wydanie II

ISBN 978-83-8138-547-3 (druk)

ISBN 978-83-8138-548-0 (on-line, pdf)

<https://doi.org/10.12797/9788381385480>

Dofinansowano ze środków Ministerstwa Kultury,
Dziedzictwa Narodowego i Sportu w ramach projektu Kanon Polski

Okładkę opracowano na podstawie grafiki dostępnej w serwisie Polona:
Widok Krzemieńca od strony południowo-wschodniej, litografia opublikowana
przez Zakład Litograficzny Józefa Hernkera (Warszawa, 1841-1864)

WYDAWNICTWO KSIĘGARNIA AKADEMICKA

ul. św. Anny 6, 31-008 Kraków

tel./faks: 12 431-27-43, 12 421-13-87

e-mail: publishing@akademicka.pl

Księgarnia internetowa: <https://akademicka.com.pl>

INSTYTUT LITERATURY

ul. Smoleńsk 20/12, 31-112 Kraków

e-mail: wydawnictwo@instytutliteratury.eu

<https://sklep.instytutliteratury.eu/>

Spis treści

Wprowadzenie	9
1. Założenia	9
2. Znaczenie 1817 r. w polskim procesie literackim	11
Propozycje periodyzacyjne.....	11
Sezon literacki 1817	13
Młodzieżowe związki literackie.....	14
3. Świadomość literacka – próba definicji.....	18
Świadomość twórców	20
Wokół zagadnień kultury, kompetencji i komunikacji literackiej – dynamizm świadomości literackiej	21
Rola szkoły w kształtowaniu się świadomości literackiej.....	23
Znaczenie grupy rówieśniczej.....	25
Przejawy świadomości literackiej: teksty metaliterackie i literacka praktyka twórcza.....	27
4. Wielokierunkowość przemian literatury: neoklasycyzm, neosentymentalizm, romantyzm jako trzy nowe wizje poezji	28
Rozdział I. Wilno	35
I. Filomaci wileńscy	35
1. Stan badań, formy organizacyjne	35
Pluralizm lat 1817-1819	40
Historycznoliteracki wizerunek filomackiej twórczości	43
2. Wilno literackie	45
Wokół zagadnień geniuszu, natchnienia, imaginacji – wileńscy teoretycy neoklasycyzmu	45
Nobilitacja profesji poety i jej skutki	48
II. Świadomość literacka.....	52
1. Między wytwornością a ludycznością – filomacka poezja „niezaangażowana”	52
Filomacka poezja zabawowa w badaniach historycznoliterackich	52
Rokokowe tradycje wileńskie.....	54
Nurt rokokowo-wykwintny	56
Nurt poezji zmysłowej.....	62
Filomackie zabawy poematem heroikomicznym	66
Filomackich zabaw literackich ciąg dalszy – sternizm	70

2.	Ku subiektywności lirycznej	75
	Liryczność – droga na stronę ekspresji uczuć	75
	Ku ekspresjonistyczno-romantycznej wizji świata	76
	Filomacka scena liryczna	77
	Między śpiewem historycznym a dumą	79
3.	Ku dramatowi synkretycznemu – między lirycznością a dramatycznością	81
	Między <i>Demostenesem</i> a <i>Uwagami nad pismem</i> <i>pt. „Początek i postęp poezji dramatycznej u Greków i Rzymian”</i>	81
	Wokół zagadnienia operowości	84
4.	Wokół gatunku epopei	88
	Droga do nowej epopei	88
5.	Ku ludowości i narodowości	92
	Rysy na wizerunku filomackiej Arkadii	92
	W poszukiwaniu Arkadii	95
	<i>Śpiewki o dawnych Litwinach Czeczota</i>	97
	Między dumą a balladą – filomackie „protoballady” Zana i Czeczota	99
6.	Między Czeczotem a Mickiewiczem – Kastala (filareci)	103
	W kręgu gatunków dawnych	104
	Wokół gatunku ballady	107
	Usentymentalniony bajronizm	110
Rozdział II. Krzemieniec		115
I.	Stan badań, formy organizacyjne	115
	1. Stan badań	115
	2. Klub Piśmienniczy i „koteria” warszawska	117
II.	Krzemieniec literacki – uwagi ogólne	119
	1. Miasto i szkoła krzemieniecka	119
	2. Atmosfera literacka	123
	3. Rola Alojzego Osieńskiego	126
	4. Udział poetów krzemienieckich w oficjalnym życiu literackim	127
	5. Okolicznościowa tematyka prób poetyckich	130
III.	Przejawy świadomości literackiej	131
	1. Między odą a dumą	131
	2. Między poematem heroikomicznym a eposem	139
	3. Między <i>René</i> a <i>Malwiną</i>	144
	4. Między tragedią wolterowską a tragedią gotycką	150
	5. Między „kopiowaniem” a nieskończonością	157
	Naśladownictwo a kopiowanie – stosunek do „wzorów idealnych”	157
	Poezja i jej zadania	160
	Wokół problematyki nieskończoności	162
	Refleksje nad „wierszem polskim”	164
	6. Między Polską a Słowiańszczyzną	166
	Wokół problematyki narodowo-patriotycznej	166
	Zainteresowania Słowiańszczyzną	169

Rozdział III. Lwów	175
I. Towarzystwo Ćwiczącej się Młodzieży w Literaturze Ojczyściej w świetle dokumentów <i>Archiwum</i> (1817-1819).....	175
1. Towarzystwo Ćwiczącej się Młodzieży w Literaturze Ojczyściej.....	175
Formy organizacyjne i stan badań.....	175
Zapomniane grono.....	179
Dwie przywódcze osobowości Towarzystwa: Walenty Chłędowski i Sebastian Januszkiewicz	180
2. Rękopiśmienne <i>Archiwum</i>	187
Próby poetyckie z lat 1817-1819.....	189
Młodzieńcza proza.....	193
Refleksje na temat oryginalności i naśladownictwa.....	195
3. Lwów literacki.....	199
Teatr Jana Nepomucena Kamińskiego	199
Czasopiśmiennictwo.....	202
II. Świadomość literacka autorów lwowskich po 1819 r.	205
1. Dygresja na temat lwowskiej „atmosfery romantyczności” – romantyczność poskromiona.....	206
2. Galicyjskie pojedynki o romans	210
3. Potyczki o dramat.....	214
Wokół komedii	214
Dyskusje nad dramą	215
4. Galicyjskich potyczek o dramat ciąg dalszy – zaprzepaszczone szanse na przełom romantyczny.....	218
Wokół Fredrowskiej jednoaktówki <i>Odludki i poeta</i>	218
Wokół Calderóna	221
5. Ludowość i narodowość – słowianofilstwo galicyjskie	224
Narodowe przebudzenie (1817-1819).....	224
W kręgu narodowości i ludowości	227
Rozdział IV. Romantyczny obraz świata i jego alternatywy. Podsumowanie	231
I. Wszystkie drogi prowadzą do... Warszawy.....	231
1. Przybysze.....	233
Młodzieżowe skupiska literackie Warszawy; „Nowy Parnas”, krąg Kicińskiego.....	233
Przyjezdni z Krzemieńca, Wilna, Lwowa... ..	235
2. Drogi młodych.....	240
Wokół Brodzińskiego	240
Antydyllizm i konspiracja – Związek Wolnych Polaków i „Dekada Polska” – 1821 r.....	244
3. Warszawskie dyskusje wokół dwóch pierwszych tomów <i>Poezji</i> Mickiewicza	248
4. Młoda krytyka. Radykałowie romantyzmu oraz głosy kompromisowe.....	250
Proromantyczne sympatie szefa cenzury, Józefa Kalasantego Szaniawskiego	250
Narodziny krytyki romantycznej – Grabowski, Mochnacki, Żukowski	254

W poszukiwaniu kompromisu estetycznego – Odyniec, Ordyniec, Podczaszyński.....	257
Wokół <i>Sonetów</i> : Brodziński kontra romantycy, romantycy kontra Brodziński – 1827 r.	259
5. Jeszcze słów kilka o antydyllizmie Mochnackiego.....	262
II. Kształtowanie się wczesnoromantycznego obrazu świata – zakres przemian.....	263
1. Przekształcenia gatunkowe – zestawienie.....	263
2. Proces kształtowania się wczesnoromantycznej wizji świata – przemiany.....	266
Ludowość i narodowość.....	266
Koncepcje antropologiczno-estetyczne.....	268
3. Katalog cech wczesnoromantycznego obrazu świata.....	270
III. Ku cezurze 1828 r.....	279
Nota od redakcji	285
Streszczenie	287
Summary	289
Bibliografia	291
Bibliografia przedmiotowa.....	291
Bibliografia podmiotowa.....	307
Indeks osobowy	313
Indeks geograficzny	325

Wprowadzenie

1. ZAŁOŻENIA

Zadanie, które przed sobą postawiłam, polega na pokazaniu obrazu polskiego tzw. przełomu romantycznego, nie jak to czyniono dotychczas, z perspektywy wielkich aktorów ówczesnej sceny literackiej z Adamem Mickiewiczem, Antonim Malczewskim i Sewerynem Goszczyńskim na czele, ale twórców mniejszego znaczenia. Z punktu widzenia całego zastępu: Czeczotów, Zanów, Chodzków, Korsaków, Odyńców, Chłędowskich, Zaborowskich, Sierocińskich oraz innych im podobnych autorów *minorum gentium*, wywodzących się z literackich środowisk przedpowstaniowego Wilna, Krzemieńca, Lwowa i Warszawy. Taki obraz w dotychczasowej historii literatury w zasadzie nie istniał.

Można by postawić pytanie: po co dziś wracać do tych jakże często nieświeżych utworów i nieraz mało oryginalnych wypowiedzi metaliterackich drugo- i trzeciorzędnych twórców sprzed ponad 180 lat? Otóż okazuje się, że mimo wszystko warto, bowiem spojrzenie na przełom romantyczny i literaturę przedpowstaniową z perspektywy właśnie pomniejszych autorów stawia sytuację przejścia między oświeceniem a romantyzmem w zupełnie innym, nieznanym dotąd świetle.

Takie podejście przede wszystkim pozwala uwypuklić wieloprądowość wspomnianego okresu, a tym samym odejść od patrzenia na literaturę przedlistopadową jedynie jako na serię postępów prądu dominującego – romantyzmu, ignorując wszystko, co poza nim. Zmusza do dostrzeżenia także innych dążeń – nazwijmy je „nieromantycznymi”: klasycyzmu, sentymentalizmu, protorealizmu, schyłkowego rokoka. To w obrębie tych właśnie prądów zamyka się twórczość większości literatów, o których tutaj mowa. Co więcej, okazuje się, że te „nieromantyczne” dążenia najczęściej nie były anachroniczne, gdyż niektóre z estetyk prądowych (głównie klasycystyczna i sentymentalna) uległy odnowieniu. W tym kontekście zrozumiałe staje się odstąpienie od dominującego dotychczas w historii literatury podejścia przejawiającego się w traktowaniu wszystkich zjawisk nieromantycznych jako drugorzędnych. Odwrotnie, tutaj właśnie one uległy wyeksponowaniu, co uwidoczniło wieloaspektowe zróżnicowanie, pluralizm i dynamizm omawianego wycinka czasowego.

Nie jest moim zamiarem odwracanie hierarchii ważności dokonanych poszczególnych literatów tego okresu ani też wprowadzenie dziewiętnastowiecznych wierszokletów na literacki Parnas. Niezależnie od tego, jak z niektórymi z tych autorów obezła się historia literatury, to jest jednak faktem, że pełny obraz procesu literackiego trzech początkowych dziesięcioleci XIX w. nie jest możliwy bez ich uwzględnienia.

Podjęta przeze mnie tematyka skłania do wielorakich refleksji. Po pierwsze, do rozważań nad złożonością przemiany literacko-światopoglądowej między oświeceniem a romantyzmem oraz nad zasadnością niezwykle popularnego terminu „przełom romantyczny”. Po drugie, do przemyśleń nad sposobami istnienia prądów i związkami zachodzącymi między nimi. Po trzecie, do zastanowienia się nad przebiegiem procesu kształtowania się wczesnoromantycznej wizji świata. Wreszcie zmusza do zdefiniowania i omówienia fenomenu świadomości literackiej.

Zasadność podejmowania tej problematyki wynika zarówno z ogólnikowości w przedstawianiu zjawisk oświeceniowo-romantycznego przełomu w syntezach literatury polskiej, jak też z selektywności bądź anachroniczności literatury przedmiotu w tym względzie. Zarazem w ciągu minionego trzydziestolecia (a zwłaszcza w ostatnich latach) tematyka przełomu romantycznego oraz romantyzmu przedlistopadowego była jednak nieustająco aktualna i atrakcyjna. Można i warto już dzisiaj pokusić się o podsumowanie tych badań i zastosowanie ich rezultatów do charakterystyki okołogranicznego wycinka procesu literackiego, obejmującego twórczość autorów większych i mniejszych w warunkach przemiany literackiej. Uporządkowaniu tego bogatego materiału (bogatego nawet mimo zawężenia kwestii do wymiaru świadomości literackiej) sprzyjają nowsze ustalenia odnośnie do sfery procesu literackiego.

W zasadzie każdy z zaprezentowanych ośrodków literackich – Wilno, Krzemieniec, Lwów i Warszawa – zyskał już mniej lub bardziej obfitą literaturę przedmiotu. Przypomnieć wypada m.in. badania: Józefa Tretiaka (Warszawa), Marii Danilewiczowej (Krzemieniec), Anieli Kowalskiej (Warszawa), Aliny Witkowskiej (Wilno) i Krystyny Poklewskiej (Lwów)¹. Chociaż trudno dziś wzbogacić podstawowy zasób faktów dotyczących tych środowisk, to jednak ze wszech miar warto zreinterpretować i przewartościować dorobek literacki tworzących tam autorów.

---

¹ Zob.: J. Tretiak, *Józef Bohdan Zaleski do upadku powstania listopadowego (1802-1831)*, Kraków 1911; M. Danilewiczowa, *Tymon Zaborowski. Życie i twórczość (1799-1828)*, Warszawa 1933; t a ż, *Życie literackie Krzemieńca 1813-1816*, „Rocznik Wołyński” 1934, t. 2, s. 141 i n.; K. Poklewska, *Galicja romantyczna (1815-1840)*, Warszawa 1976; A. Witkowska, *Rówieśnicy Mickiewicza. Życiorys jednego pokolenia*, Warszawa 1962; A. Kowalska, *Warszawa literacka w okresie przełomu kulturalnego 1815-1822*, Warszawa 1962; t a ż, *Mochnicki i Lelewel, współtwórcy życia umysłowego Warszawy i kraju 1825-1830*, Warszawa 1971.

Czym zatem jest, a czym nie jest ta książka? Jej zadaniem nie jest monograficzne opracowanie życia literacko-kulturalnego wymienionych ośrodków, ale uchwycenie specyfiki procesu rodzenia się i różnicowania świadomości literackiej przebywających tam twórców. Skupienie w jednej rozprawie i dokonanie analizy rozmaitych przejściowych, pogranicznych manifestacji literackich między oświeceniem a romantyzmem jako tła dla utworów chronologicznie i światopoglądowo wczesnoromantycznych. Pozwoli to na uchwycenie niezwykłości wczesnego romantyzmu i wyznaczenie mu granic chronologicznych w procesie literackim. Wyszczególnione w rozprawie ośrodki – wileński, krzemieniecki, lwowski – nadają się do tego celu znakomicie, przede wszystkim pozwalają prześledzić mikrozmiany zachodzące w świadomości tamtejszych twórców w rozmaitych warunkach (społeczno-politycznych, kulturalnych) w tym samym przedziale czasowym.

Na początku chcę uprzedzić Czytelnika, iż nie jest moim zamiarem nowe odczytywanie podstawowych dzieł literackich tego czasu, lecz jedynie odtworzenie świadomości estetyczno-literackiej autorów (przede wszystkim, jak już wspomniano, tych drugorzędnych) pochodzących z określonych środowisk. Zgodnie z oczekiwaniami okazało się, że rekonstrukcja ta stanowi znakomity klucz porządkujący wczesnoromantyczne zjawiska literackie dotychczas rozpatrywane jako zbiór faktów nieprzystawalnych, biegunowo sprzecznych, umieszczanych na marginesie prądu dominującego – romantyzmu.

2. ZNACZENIE 1817 R. W POLSKIM PROCESIE LITERACKIM

Propozycje periodyzacyjne

Pewne zdziwienie mogą budzić zaproponowane ramy chronologiczne, wyznaczone między 1817 a 1828 r.² W historii literatury od dawna próbowano ustalić jakąś konkretną datę inicjalną romantyzmu polskiego. Propozycji było kilka: rok 1795 (Kleiner), 1815 (Tarnowski, Pilat, Chrzanowski), 1816 (Baczyński), 1818 (Krzyżanowski), wreszcie 1822 (Chmielowski, Szykowski, Straszewska, Żmigrodzka, Kowalczykowa, Witkowska)³. Pozytywnym rezultatem tych badań jest uznanie 1822 r. za początek prądu i okresu romantycznego.

---

² Niniejszy fragment stanowi zmodyfikowaną wersję artykułu *Znaczenie roku 1817 w polskim procesie literackim*, [w:] *Od oświecenia ku romantyzmowi i dalej... Autorzy – dzieła – czytelnicy*, red. M. Piechota, J. Ryba, Katowice 2004, s. 49-71.

³ Zob.: J. Kleiner, *Zawiązki romantyzmu w Polsce*, [w:] *Sentymentalizm i preromantyzm. Studia inedita z literatury porozbiorowej 1795-1822*, oprac. J. Starnawski, Lublin 1964, s. 248; S. Tarnowski, *Historia literatury polskiej*, t. 4: *Wiek XIX. 1800-1830*, Kraków 1904, s. 260; R. Pilat, *Historia poezji polskiej XVII-XIX w. Czasy porozbiorowe i Księstwa Warszawskiego 1795-1815*, oprac. K. Wojciechowski, Warszawa 1908, s. 9 i n.; I. Chrzanowski, *Poezja za Stanisława Augusta*, [w:] tenże, *Dzieje literatury pięknej w Polsce*, cz. I, Kraków

Wysuwając poszczególne daty, historycy literatury postępowali w podobny sposób: sięgając do literatury XVIII i XIX w., poszukiwali najwcześniejszych dzieł romantycznych – pierwszych „zawiązków” romantyzmu. Skutkiem takiego działania niejednokrotnie bywało przecenianie przełomowego znaczenia niektórych utworów literackich bądź faktów społeczno-kulturalnych. Badacze nastawili się głównie na zjawiska prekursorskie wobec romantyzmu, na poszukiwanie, czasem odosobnionych, i w gruncie rzeczy dość niejednoznacznych, sygnałów nowego prądu (m.in. Kleiner, Chrzanowski, Baczyński, Krzyżanowski)⁴.

Generalnie słabością tych badań jest brak odpowiedniej i konkluzywnej prezentacji procesu historycznego literatury polskiej w pierwszym trzydziestolecu XIX w., zwłaszcza zaś w latach aktywności literackiej i programowej nie tylko ogólnie uznanych nowatorów (Brodziński, Mickiewicz, Malczewski, Mochnacki), ale także pomniejszych „sprawców” zmian w literaturze (filomaci wileńscy, krzemieńczanie, młody Lwów). Niedomagania te wynikły z operowania mało precyzyjnymi, często anachronicznymi kategoriami estetyki, poetologii i semantycznej interpretacji wypowiedzi literackiej oraz niesprawnymi narzędziami badania procesu literackiego.

Podstawowa przesłanka dotyczy uświadomienia faktu, że w procesie kulturowym czynniki nowe nie eliminują zupełnie tego, co panowało dotychczas, lecz potęgują efekt różnicowania się sytuacji kulturalnej, a w stosunku do dotychczasowych treści kultury pełnią rolę po części unicestwiającą, dezaktualizującą, a po części rewidującą, odmieniającą, rewitalizującą.

1918; S. Baczyński, *Literatura piękna Polski porozbiorowej (1794-1863)*, Lwów-Poznań 1924; J. Krzyżanowski, *Dzieje literatury polskiej od początków do czasów najnowszych*, Warszawa 1969; P. Chmielowski, *Pogląd na poezję polską w pierwszej połowie XIX stulecia*, [w:] tenże, *Studia i szkice z dziejów literatury polskiej*, Kraków 1889; M. Szykowski, *Do źródeł polskiego romantyzmu. Próba rekapitulacji*, „Museion” 1913, nr 9-10; M. Straszevska, *Romantyzm*, Warszawa 1969; M. Żmigrodzka, *Problemy romantycznego przełomu*, [w:] *Studia romantyczne. Prace poświęcone VII międzynarodowemu kongresowi sławistycznemu*, red. taż, Wrocław 1973; A. Witkowska, *Literatura romantyzmu*, Warszawa 1986; A. Kowalczykowa, *Czym był romantyzm?*, Warszawa 1990. Na temat badań nad przełomem romantycznym obszernie wypowiada się P. Żbikowski, „...Bolem śmiertelnym ściśnione mam serce...”. *Rozpacz oświeconych u źródeł przełomu w poezji polskiej w latach 1793-1805*, Wrocław 1998.

⁴ J. Kleiner wywiódł romantyzm polski z nurtów poezji sentymentalnej i jego załążki widział w *Bardzie polskim* Adama Jerzego Czartoryskiego, w *Trenach* Józefa Morelowskiego, w *Smutkach* Hugona Kołłątaja, a w szczególności w utworach Jana Pawła Woronicza (*Świątynia Sybilli*, *Hymn do Boga*) i Franciszka Karpińskiego (*Żale Sarmaty*). W poszukiwaniu zawiązków polskiego romantyzmu cofa się Kleiner do 1795 r., kiedy to w teatrze lwowskim Wojciech Bogusławski wystawił popularną niemiecką dramę Zschokkego *Abellino, wielki bandyta*. I. Chrzanowski zawiązków romantyzmu szuka u Karpińskiego, Jasińskiego, Książnina, Kołłątaja (poezje więzienne), a także u Wybickiego, Woronicza i w dumach Niemcewicza. S. Baczyński podkreśla znaczenie w procesie przemian *Malwiny* Marii Wirtemberskiej wydanej w 1816 r., z kolei J. Krzyżanowski umieszcza początki polskiego romantyzmu w 1818 r., kiedy to „Pamiętnik Warszawski” opublikował rozprawę Kazimierza Brodzińskiego *O klasycyzmie i romantyczności tudzież o duchu poezji polskiej*.

Monika Stankiewicz-Kopeć, dr hab. – absolwentka polonistyki na Uniwersytecie Jagiellońskim, profesor Akademii Ignatianum w Krakowie (prorektor ds. studenckich, kierownik Katedry Dziedzictwa Kulturowego), zastępczyni redaktora czasopisma naukowego „Rocznik Filozoficzny Ignatianum”, członkini redakcji „Perspektyw Kultury”.

Zainteresowania badawcze Autorki to m.in.: konteksty i recepcja literatury i kultury XIX wieku (zwłaszcza jego pierwszej połowy); problematyka urbanistyczna i cywilizacyjna oraz spory modernizacyjne w piśmiennictwie polskim pierwszej połowy XIX wieku; rola i znaczenie jezuitów w kulturze polskiej.

Oprócz niniejszej monografii Autorka wydała jeszcze dwie inne: *Pominięte, niedocenione, niedokończone. Studia i rozprawy o kulturze literackiej XIX wieku* (2013) oraz *Miasto i cywilizacja w kontekście sporów modernizacyjnych w piśmiennictwie polskim lat 1800-1830. Studia* (2018). Pod jej redakcją ukazało się pięć monografii naukowych, m.in.: *Rzecz o dziele Piotra Skargi SJ* (2013); *Narodziny Rzeczypospolitej Krakowskiej* (2016); *Ślady Szekspira. Jego dzieło w literaturze i teatrze* (2018). W jej opracowaniu wyszły *Obrazy litewskie Ignacego Chodźki* (2010), jest również autorką ponad 50 artykułów naukowych.

ISBN 978-83-8138-547-3

INSTYTUT
LITERATURY

<https://akademicka.pl>